

Павельєва Анна

Кіщенко Аліна

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0002-2306-1928>ORCID iD <http://orcid.org/0000-0001-7326-7070>

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В ПОВІСТІ М. В. ГОГОЛЯ «ВЕЧІР НАПЕРЕДОДНІ ІВАНА КУПАЛА»: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

A Стверджується, що просторово-часові характеристики повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» тісно пов'язані з мовними засобами, а, оскільки хронотопічними домінантами у цьому творі є містичний час і містичний простір, текст повісті переповнений фразеологізмами біблійно-євангельської та демонологічної семантики. Подається структурно-семантичний аналіз фразеологічних одиниць (ФО) у художньому тексті повісті та способи їхнього перекладу на англійську мову (на матеріалі перекладу Р. Півера та Л. Волохонської).

Пропонується розділити у вищезгаданій повісті ФО за конотацією на три різновиди: демонологічного забарвлення; біблійно-євангельської семантики; просторічні та розмовно-експресивні (які, в свою чергу, діляться на такі, що походять із: а) народної творчості; б) історичних реалій; в) побутового життя; г) виробничо-професійної сфери; д) спостережень за світом природи). На семантичному рівні ФО в тексті повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» виділяють: фразеологічні вислови; фразеологічні зрощення; фразеологічні сполучення; фразеологічні єдності.

Фразеологічні одиниці у гоголівській повісті – яскраві, образні вирази, що відображають і національний колорит, і історичну епоху, і містять реалії та непереказні компоненти, що робить їх цікавими і водночас складними в плані перекладу на англійську мову. 158 ФО у вказаному творі перекладені за допомогою чотирьох основних способів перекладу: дослівний переклад (калькування); описовий переклад; фразеологічний аналог; фразеологічний еквівалент. Невелика кількість фразеологічних еквівалентів зумовлена тим, що в двох неблизько споріднених мовах дуже мало фразеологічних еквівалентів. Фразеологічні аналоги віднайти трохи легше, особливо якщо мова йде про широкоживані словосполучення.

Ключові слова: дослівний переклад (калькування); описовий переклад; фразеологічний аналог; фразеологічний еквівалент; фразеологічний вислів; фразеологічне зрощення; фразеологічне сполучення; фразеологічна єдність

S *Pavelieva Anna, Kishchenko Alina. Phraseological Unites in the Short-story by M. V. Gogol «St. John's Eve»: Structural-semantic and Translational Aspect.*

The study states that spatio-temporal characteristics of the short-story by N. V. Gogol «St. John's Eve» are closely related to language means, and, since the chronotopic dominants in this literary work are mystical time and space, the text of the story is overstuffed with phraseological units. Therefore, the article presents structural-semantic analysis of phraseological units in the literary text of this short-story and methods of their translation into English (based on the translation by R. Pevear and L. Volokhonsky). It is proposed to divide phraseological units in the specified short-story according to their connotation into 3 types: 1) phraseological units of demonological semantics; 2) phraseological units of biblical-evangelical semantics; 3) colloquial and vernacular-expressive phraseological units (which, in their turn, are divided into those originating from: a) folk art; b) historical realia; c) everyday life; d) production and professional sphere; e) from observations on the wildlife). At the semantic level, phraseological units in the text of the short-story by N. V. Gogol «St. John's Eve» are divided into: 1) phraseological expressions; 2) phraseological combinations; 3) phraseological unities; 4) phraseological fusions. Phraseological units in Gogol's short story are vivid figural expressions that reflect the national color and the historical era, and comprise realia and untranslatable components, which makes them at the same time interesting and difficult in terms of translation into English. As a result of the study, it was proved that 158 phraseological units in the short story by N. V. Gogol under investigation were translated into English with the help of 4 main translation methods: loan translation (literal translation); translation by phraseological analogue; descriptive translation; translation using phraseological equivalents.

Key words: phraseological unit, phraseme, loan translation (literal translation), phraseological analogue, descriptive translation; phraseological expression; phraseological combination; phraseological unity; phraseological fusion

Павельєва Анна Костянтинівна, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри германської філології та перекладу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Україна

Pavelieva Anna, the candidate of Philological sciences, associate professor at the Department of Foreign Philology and Translation of the National University «Yurii Kondratyuk Poltava Polytechnic», Ukraine

E-mail: kunsite.zi@gmail.com

Кіщенко Аліна Костянтинівна, студентка 4 курсу гуманітарного факультету Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Україна

Kishchenko Alina, the student of the 4th course of the Faculty of Humanities of the National University «Yurii Kondratyuk Poltava Polytechnic», Ukraine

E-mail: 88888

Актуальність проблеми. За допомогою мовних засобів М. В. Гоголь у своїх перших циклах «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» та «Миргород» характеризує героїв повістей. Мова власне автора, мова пасічника Рудого Панька та дяка Диканської церкви – Фоми Григоровича, значно відрізняється і виступає стилістичним засобом, відокремлюючи «сучасні» миргородські оповідання від «сучасних» оповідань диканського циклу та повістей про минуле.

Повісті, розказані дячком – «Вечір напередодні Івана Купала», «Пропала грамота» та «Зачароване місце» є билинами, дія в яких відбувалась у міфологічному часі, що зумовлює використання великої кількості фразеологізмів, які «зістарюють» оповідь і в той же час виступають мовними експресивними засобами, що допомагають не лише розкрити фігури ключових персонажів, а й виступають для вираження почуттів (подиву, тривоги, страху, захоплення, прокльонів і лайок, докорів і нарікань тощо) і засобом гумору (гоголівський сміх).

На наш погляд, просторово-часові характеристики гоголівських творів тісно пов'язані із мовними засобами. Так, оскільки хронотопічними домінантами вищевказаних повістей є містичний час і містичний простір, ці твори переповнені фразеологізмами біблійно-євангельської та демонологічної семантики. У перших збірках М. В. Гоголя широко та різноманітно фразеологічні одиниці (тут і далі – ФО) представлені у «Вечорі напередодні Івана Купала» – 158 ФО з-поміж 436 ФО, зібраних лінгвістичним методом суцільної вибірки з «українських» повістей М. В. Гоголя («Вечер накануне Ивана Купала», «Ночь перед Рождеством», «Страшная месть», «Иван Федорович Шпонька и его тётушка», «Старосветские помещики», «Повесть о том, как поссорился Иван Иванович с Иваном Никифоровичем», «Вий»).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. В українському перекладознавстві проблема перекладу фразеологізмів майже не досліджена. Теоретичний аспект перекладу ФО (спираючись на роботи В. В. Виноградова, О. І. Федорова, О. В. Куніна та ін.), а саме види фразеологізмів і способи їх перекладу розглядалися Т. В. Новіковою [5]. Особливості використання фразеологізмів у текстах М. В. Гоголя та їх українські відповідники стали предметом дослідження у науковій розвідці Л. М. Корневої та Л. Сологуб [4]. Окремі аспекти перекладу повістей першого гоголівського циклу були висвітлені А. С. Шолоховою [10]. Методи перекладу ФО в 7-ми «українських» повістях М. В. Гоголя на англійську мову досліджували Н. О. Грінченко [2] та А. К. Павельєва [6; 7; 8; 12]. Однак, попри значну кількість досліджень гоголівської фразеології та її перекладу на різні мови в «Мертвих душах» та «Петербурзьких повістях», нам не вдалося знайти ані всебічного аналізу оригінальних ФО в повісті М. В. Го-

голя «Вечір напередодні Івана Купала», ані дослідження способів їх перекладу на англійську мову.

Тож **метою** нашого дослідження є структурно-семантичний аналіз ФО в художньому тексті повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» та способи їх перекладу на англійську мову.

Вказана мета передбачає виконання наступних **завдань**: дослідження різновидів ФО в повісті «Вечір напередодні Івана Купала» на семантичному рівні (за класифікацією М. М. Шанського), їх аналіз за походженням (за класифікацією І. П. Ющука, М. А. Жовтобрюха та Б. М. Кулика) та за конотацією, аналіз фразеологічних та нефразеологічних способів перекладу ФО на англійську мову Р. Півером та Л. Волохонською.

Викладення основного матеріалу. За конотацією ФО в повісті «Вечір напередодні Івана Купала» можна умовно розділити на 3 різновиди:

1) Просторічні та розмовно-експресивні ФО – 110 од. або 69 % від загальної кількості фразем. Майже всі (107 од.) вжиті оповідачем, а 3 ФО – Басаврюком, коли він погрожував отцю Афанасію. Ці ФО в основному зустрічаються в тексті всієї повісті досить рівномірно, починаючи з описів хутора, на якому розгорталася подія, і закінчуючи долею Підорки і витівками нечистої сили задовго опісля трагічних подій у житті Петруся і Підорки.

Згідно з класифікацією ФО на генетичному рівні, викладених І. П. Ющуком, М. А. Жовтобрюхом та Б. М. Куликом [3; 11], пропонуємо розділити просторічні та розмовно-експресивні ФО в повісті «Вечір напередодні Івана Купала» на такі, що походять з:

а) народної творчості – «... будет и у меня свадьба: только и дьяков не будет на той свадьбе; ворон чёрный прокрячет вместо попа надо мною; гладкое поле будет моя хата; сизая туча – моя крыша; орёл выклюет мои карие очи; вымоют дожди козацкие косточки...» [1, с. 38];

б) з історичних реалій – «... а после ухватятся за чубы...» [там само, с. 41] / «... одна серая свитка, в которой было больше дыр, чем у инога жида в кармане золотых» [там само, с. 37];

в) з побутового життя: «Насилу воротилась, яга! – проворчал он сквозь зубы» [там само, с. 39] / «Поляку дали под нос дулю...» [там само, с. 41] / «...да еще и языком таким, будто ему три дня есть не давали...» [там само, с. 35];

г) з виробничо-професійної сфери – «...которые, если дать им в руки простой Часослов, не разобрали бы ни аза в нём...» [там само, с. 35] / «Ему почудился он громче, чем удар макогона об стену...» [там само, с. 37];

д) зі спостережень за світом природи – «Узнали, что это за птица» [там само, с. 44].

2) ФО демонологічного забарвлення – 28 од. або 18 % від сумарної кількості фразеологізмів, які включають у себе згадування сатани, біса, нечистого, диявола, злого духа тощо. Наприклад: «...откуда, как не от *искусителя*

люда православного, пришло к нему богатство?» [там само, с. 42] / «Не бесись, не бесись, старая чертовка!» [там само, с. 40] / «Вот одного дёрнул лукавый окатить её сзади водкою...» [там само, с. 42] тощо.

3) ФО біблійно-євангельської семантики – 20 од. або 13 % від загальної кількості. Наприклад: «Отчего, что с ним сделалось, Бог знает» [там само, с. 42] / «Да чего, – вот не люби Бог меня и Пречистая Дева!» [там само, с. 35] / «царство ему небесное!» [там само, с. 33] тощо.

Спираючись на класифікацію В. В. Виноградова, доповнену М. М. Шанським [9], і враховуючи походження та сферу вживання ФО в тексті повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала», пропонуємо на семантичному рівні поділити їх на 4 групи (рис. 1):

Рис. 1. Класифікація ФО в повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» на семантичному рівні

1) Фразеологічні вислови – 39 % або 62 од. – це стійкі та семантично подільні звороти мови, що не мають цілісного значення і в які можна поділити на окремі члени речення. До цієї категорії відносимо більшість індивідуально-авторських ФО. Наприклад: «...а женщине, сами знаете, легче поцеловаться с чёртом, не во гнев будь сказано, нежели назвать кого красавицею» [1, с. 37] / «От чёрта не будет добра, – поговаривали все в один голос» [там само, с. 42] / «Чёрт с тобою! давай креститься!» [там само, с. 44] / «...откуда, как не от искусителя люда православного, пришло к нему богатство?» [там само, с. 42] / «... он до смерти не любил пересказывать одно и то же» [там само, с. 33].

2) Фразеологічні зрощення – 22 % або 34 од. – звороти мови, які втратили свою внутрішню форму, в основному – ідіоми. Наприклад: «...где раздобаривала Пидорка с своим Петрусем» [там само, с. 37] / «...дал он ему легонькою рукою стусана в затылок...» [там само, с. 38] / «Калякали о сём и о том» [там само, с. 44].

3) Фразеологічні сполучення – 21 % або 33 од. – ФО, у яких цілісне значення залежить від значення їх компонентів. Наприклад: «да и заварили свадьбу...» [там само, с. 41] / «...пустилась вприсядку по всей хате...» [там само,

с. 44] / «Вдруг весь задрожал, как на плахе; волосы поднялись горю...» [там само, с. 43].

3) Фразеологічні єдності – 18 % або 29 од. – ФО, цілісне значення яких залежить від переносного значення одного із компонентів. Наприклад: «...который как начнёт москаля везть...» [там само, с. 35] / «... под боком моя старуха, как бельмо в глазу» [там само, с. 37] / «Хлопнули по рукам» [там само, с. 38] / «Фома Григорьевич готов уже был оседлать нос своими очками...» [там само, с. 33].

Фразеологічні одиниці у гоголівській повісті – яскраві, образні вирази, що відображають і національний колорит, і історичну епоху, і містять реалії та неперекладні компоненти, що робить їх цікавими і водночас складними в плані перекладу на англійську мову. Для аналізу ми брали переклад «Вечора напередодні Івана Купала» на англійську мову Р. Півером та Л. Волохонською.

158 ФО у вказаному творі перекладені за допомогою 4-х основних способів перекладу (рис. 2):

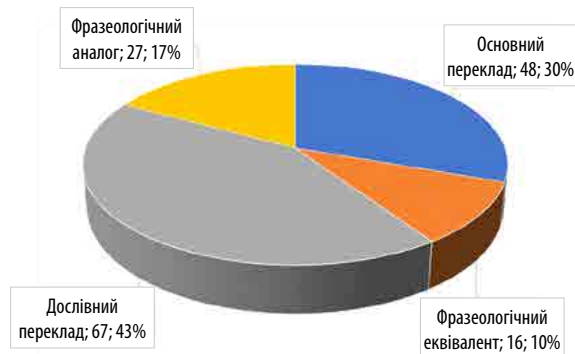

Рис. 2. Способи перекладу ФО в повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала»

1) Дослівний переклад (калькування) – 43 % або 67 од. Цей метод застосовувався у тих випадках, коли перекладачі прагнули зберегти образну основу ФО, а сама фраза зрозуміла іншомовному читачеві із контексту, без додаткового пояснень. Наприклад: «Плюйте ж на голову тому, кто это напечатал!» [1, с. 33] – «Spit on the head of the one who printed it!» [13, с. 15] / «...видел таких иноверцев, которым провозить попа в решете было легче, нежели нашему брату понюхать табаку» [1, с. 35] – «I've seen such infidels as find giving a priest a ride in a sieve easier than taking snuff is for the likes of us» [13, с. 16] / «... сядь пробирается по всему старому лесу, покрывающему мою макушку...» [1, с. 37] – «...the gray is creeping into the old forest that covers my head...» [13, с. 17] / «...и соняшницу заваривали – ничто не помогало» [1, с. 42] – «...and boiled a bellyache – nothing helped» [13, с. 21].

У деяких випадках дослівного перекладу цілком можливо було вжити фразеологічний еквівалент, наприклад у словосполученні «...смех упадет такой, что за живот

хватаєшся» [1, с. 41] – «...you had to hold your sides from laughter» [13, с. 21], на наш погляд, треба було використати англійський відповідник цієї ФО – «to split one's sides with laughter».

2) Описовий переклад – 30 % або 48 од. До описового перекладу Р. Півер та Л. Волохонська вдавалися у тих випадках, коли образна основа гоголівської ФО незрозуміла англомовному читачеві, тож зміст фразеологізму передавався за допомогою близького за значенням вільного словосполучення. Наприклад: «пустился старичина <...> вприсядку» [1, с. 41] – «the old fellow <...> broke into a squatting dance» [13, с. 21-22] / «Сам Корж не утерпел, <...>, чтобы не трянуть стариною» [1, с. 41] – «Korzh himself couldn't hold back, <...> remembering bygone times» [13, с. 21] / «Как парубки, <...>, рассыпались перед ними мелким бесом и подпускали турысы» [1, с. 41] – «How young lads <...>, bobbed and pranced before them, cutting all sorts of capers» [13, с. 21].

3) Фразеологічний аналог – 17 % або 27 од. – використання англійської ФО, адекватної російській, які частково або повністю відрізняються за образною основою. Наприклад: «Славная красавица!» – подумал Петро, и мурашки пошли по спине его» [1, с. 40] – «"A fine beauty!" thought Petro, and gooseflesh crept over him» [13, с. 19] / «сорвилогова» [1, с. 35] – «daredevil» [13, с. 16] / «Гуляет, пьянствует и вдруг пропадѣт, как в воду, и слуху нет» [1, с. 36] – «He'd carouse, drink, then suddenly vanish into thin air, without a trace» [13, с. 16].

4) Фразеологічний еквівалент – 10 % або 16 од. – використання англійської ФО, яка і за змістом, і за образною основою співпадає з російською фразеологією. Наприклад: «...чтоб ему, собачьему сыну, приснился крест святой!» [1, с. 37] – «...may the son-of-a-bitch dream of the Holy Cross!» [13, с. 17] / «Недобрый глаз поглядел на нас» [1, с. 38] – «An evil eye has looked on us» [13, с. 18] / «дьявол в человеческом образе» [1, с. 36] – «a devil in human form» [13, с. 16].

Невелика кількість фразеологічних еквівалентів зумовлена тим, що в двох неблизькопоріднених мовах дуже мало фразеологічних еквівалентів. Фразеологічні аналоги віднайти трохи легше, особливо якщо мова йде про широковживані словосполучення. Тож, як бачимо, найчастіше Р. Півер і Л. Волохонська вдавалися до методів калькування та описового перекладу, оскільки за структурою значна частина ФО – словосполучення, фрази та речення, для яких важко підібрати аналоги чи еквіваленти.

Висновки. Отже, фразеологічні одиниці в повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» надзвичайно різноманітні за конотацією – просторічні та розмовно-експресивні, біблійно-євангельські та демонологічної семантики. На семантичному рівні вони поділяються на фразеологічні вислови, фразеологічні зрощення, фразео-

логічні сполучення та фразеологічні єдності. Р. Півер та Л. Волохонська цілком адекватно передали фразеологічні одиниці у даній повісті за допомогою методів калькування, описового перекладу, фразеологічних аналогів і фразеологічних еквівалентів, кожен з яких має свої переваги та недоліки.

Перспективи подальших розвідок полягають у можливості аналізу ФО в повісті М. В. Гоголя «Вечір напередодні Івана Купала» за вживаністю, за емоційним забарвленням, за трансформаціями (О. О. Пономарів), за генетичною класифікацією Л. Г. Скрипника, за морфологічною класифікацією М. Ф. Алефіренка. Крім того, подальших досліджень потребують перекладацькі лексико-граматичні трансформації при перекладі ФО в даній повісті як у перекладі Р. Півера та Л. Волохонської, так і в перекладах Констанс Гарнет, Крістофера Інґліша, Ізабель Ф. Хапгуд та ін.

Список використаних джерел

1. Гоголь Н. В. Полное собрание сочинений : [в 14 т.] / АН СССР; Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом) ; гл. ред. Н. Л. Мещеряков. Москва ; Ленинград : Изд-во АН СССР, 1937–1952.
2. Грінченко Н. О., Павельєва А. К., Астахова С. А. Методи перекладу фразеологічних одиниць в «українських» повістях М. В. Гоголя на англійську мову (на матеріалі перекладу Р. Півера та Л. Волохонської). *Сучасні філологічні дослідження: поєднання інноваційних і традиційних підходів* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (27-28 квіт. 2018 р.). Тбілісі: Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University. 2018. С. 103–106.
3. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови. Київ : Виц. шк., 1972. 404 с.
4. Корнева Л. М., Сологуб Л. Фразеологія Миколи Гоголя: оригінальний текст і переклад. *Рідний край*. 2009. № 1. С. 68–72.
5. Новікова Т. В. Переклад фразеологізмів крізь призму теоретичних досліджень. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*. 2015. Вип. 52. С. 203–207.
6. Павельєва А. К. Особливості перекладу англійською мовою «демонологічних» фразеологічних одиниць в «українських» повістях М. В. Гоголя (на матеріалі перекладу Річарда Півера та Лариси Волохонської). *Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії* : Міжнар. наук.-практ. конф., (Одеса, 21-22 верес. 2018 р.). Одеса : Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2018. С. 101–105.
7. Павельєва А. К. Особливості функціонування ФО з лексемою «devil» в «українських» повістях М. В. Гоголя (в перекладі Р. Півера та Л. Волохонської): частота вживання та основні значення. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. Дрогобич, 2018. Вип. 10. С. 86–90.
8. Павельєва А. К. Переклад фразеологізмів, що позначають «нечисту силу» в перших циклах М. В. Гоголя, на англійську мову (на матеріалі перекладу Р. Півера та Л. Волохонської). *Мова та література у полікультурному просторі* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (8-9 лют. 2019 р.). Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2019. С. 45–48.
9. Шанский Н. М., Боброва Т. А. Этимологический словарь русского языка. Москва : Прозерпина, 1994. 400 с.
10. Шолохова А. С. Переводы произведений Н. В. Гоголя на английский и немецкий языки как проблема интерпретации : на примере «Вечеров на хуторе близ Диканьки» : дисс. ... канд. филолог. наук : 10.01.01. Москва, 2011. 162 с.
11. Ющук І. П. Українська мова : підручник. Київ : Либідь, 2004. 640 с.
12. Pavelieva A. K. The peculiarities of translation of phraseological units in the works by M. V. Gogol into English (as exemplified in the «Ukrainian» stories). *Молодий вчений*. 2019. № 5.1 (69.1). С. 164–167.
13. Pevear R., Volokhonsky L. Gogol', Nikolai Vasil'evich, 1809–1852. Translations into English. Random House; Reprint edition, 1999. 464 p.

References

1. Gogol, N. V., & Meshcheriakov N. L. (Ed.). (1937–1952). *Polnoe sobranie sochinenii [Complete works]* (Vol. 1-14). Moskva; Leningrad: Izdatel'stvo AN SSSR [in Russian].
2. Hrinchenko, N. O., Pavelieva, A. K., & Astakhova, S. A. (2018). Metody perekladu frazeologichnykh odynyt v «ukrainskykh» povistiakh M. V. Hoholia na anhliisku movu (na materialі perekladu R. Pivera ta L. Volokhonskoi) [Methods of translation phraseological units in "the Ukrainian" tales by N. V. Gogol into English (as exemplified in the translation by R. Pevear and L. Volokhonsky)]. In *Suchasni*

- filolohichni doslidzhennia: poiednannia innovatsiinykh i tradytsiinykh pidkhodiv [Modern philological research: a combination of innovative and traditional approaches]: mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia* (pp. 103-106). Tbilisi: Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University [in Ukrainian].
3. Zhovtobriukh, M. A., & Kulyk, B. M. (1972). *Kurs suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [The course of modern Ukrainian standard language]*. Kyiv: Vyshch. shk. [in Ukrainian].
  4. Kornieva, L., & Solohub, L. (2009). *Frazeolohiia Mykoly Hoholia: oryhinalnyi tekst i pereklad [The phraseology of Mykola Hohol: the authentic text and translation]*. *Ridnyi kraj [Homeland]*, 1, 68-72 [in Ukrainian].
  5. Novikova, T.V. (2015). *Pereklad frazeolohizmiv kriz pryzmu teoretychnykh doslidzhen [Translation of phraseological locutions through the prism of theoretical research]*. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Serii: Filolohichna [Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series: Philological]*, 52, 203-207 [in Ukrainian].
  6. Pavelieva, A. K. (2018). *Osoblyvosti perekladu anhliiskoiu movoiu «demonolohichnykh» frazeolohichnykh odynyts v «ukrainskykh» povistiakh M. V. Hoholia (na materialy perekladu Richarda Pivera ta Larysy Volokhonskoi) [The peculiarities of translation into English of "demonological" phraseological units in "the Ukrainian tales" by M. V. Gogol (as exemplified in the translation by R. Pevear and L. Volokhonsky)]*. *Aktualni pytannia filolohichnykh nauk: naukovy dyskusii [Current issues of philological sciences: scientific discussions]: Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia* (pp. 101-105). Odessa: Pivdenoukrainska orhanizatsiia «Tsentralni filolohichnykh doslidzhen» [in Ukrainian].
  7. Pavelieva, A. K. (2018). *Osoblyvosti funktsionuvannia FO z leksemoiu «devil» v «ukrainskykh» povistiakh M. V. Hoholia (v perekladi R. Pivera ta L. Volokhonskoi): chastota vzhyvannia ta osnovni znachennia [Peculiarities of functioning of phraseological units with the lexical item "devil" in "the Ukrainian tales" by M. V. Gogol (in the translation of R. Pevear and L. Volokhonsky): usage frequency and basic meanings]*. *Naukovy visnyk DDPU imeni I. Franka. Serii: Filolohichni nauky. Movoznavstvo [Scientific Bulletin of the Ivan Franko State Pedagogical University. Series: Philological Sciences. Linguistics]*, 10, 86-90 [in Ukrainian].
  8. Pavelieva, A. K. (2019). *Pereklad frazeolohizmiv, shcho poznachaiut «nechystu sylu» v pershykh tsyklakh M. V. Hoholia, na anhliisku movu (na materialy perekladu R. Pivera ta L. Volokhonskoi) [Translation of phraseological units that denominate "devilom" in the first cycles by M. V. Gogol, into the English language (as exemplified in the translation by R. Pevear and L. Volokhonsky)]*. *Mova ta literatura u polikulturnomu prostori [Language and literature in a multicultural space]: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (pp. 45-48). Lviv: HO «Naukova filolohichna orhanizatsiia «LOHOS» [in Ukrainian].
  9. Shanskii, N. M., & Bobrova, T. A. (1994). *Etimologicheskii slovar russkogo iazyka [Etymology dictionary of the Russian language]*. Moskva: Prozerpina [in Russian].
  10. Sholokhova, A. S. (2011). *Perevody proizvedenii N. V. Gogolia na angliiskii i nemetskii iazyki kak problema interpretatsii : na primere «Večerov na khutore bliz Dikanki» [Translations of literary works by N. V. Gogol into the English and German languages as the problem of explanation: by means of an example of "Evenings on a Farm Near Dikanka"]*. (D diss.) Moskva: RSHU [in Russian].
  11. Yushchuk, I. P. (2004). *Ukrainska mova [The Ukrainian language]: textbook*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].
  12. Pavelieva, A. K. (2019). *The peculiarities of translation of phraseological units in the works by M. V. Gogol into English (as exemplified in the «Ukrainian» stories)*. *Molody vchenyi [A young scientist]*, 5.1 (69.1), 64-167 [in English].
  13. Pevear, R., & Volokhonsky, L. (1999). *Gogol, Nikolai Vasil'evich, 1809–1852. Translations into English*. New York: Random House [in English].

*Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 18.03.2020*